

## U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **I. P.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. F. K., advokátom so sídlom v P., proti žalovaným **1/ M. K.**, bývajúcemu v B., **2/ Ing. P. M.**, správcovi konkurznej podstaty úpadcu I., **o určenie neplatnosti notárskej zápisnice**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1 C 206/2008, o dovolaní JUDr. L. J., bývajúceho v R., proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 1. júna 2011 sp. zn. 3 Co 30/2011, takto

### r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

### O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov rozsudkom z 15. októbra 2010 č. k. 1 C 206/2008-106 určil, že právne úkony, ktoré sú obsahom notárskej zápisnice napísanej dňa 10. novembra 1997 v notárskej kancelárii notárky JUDr. V. pod číslom N., N., teda pristúpenie žalobkyne a žalovaného 1/ k záväzku, uznanie dlhu žalobkyňou a žalovaným 1/ a súhlas žalobkyne a žalovaného 1/ s tým, že notárska zápisnica je vykonateľným exekučným titulom, sú od samého počiatku neplatné a právne neúčinné. Vo zvyšku návrh zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Po vyhlásení tohto prvostupňového rozsudku doručil JUDr. L. J. súdu podanie z 23. decembra 2010 označené ako „návrh, odvolanie“, ktorým sa domáhal, aby ho súd pripustil do konania ako účastníka na strane žalovanej, resp. aby mu priznal postavenie vedľajšieho účastníka. Súčasne podal voči predmetnému rozsudku odvolanie.

Krajský súd v Prešove uznesením z 1. júna 2011 sp. zn. 3 Co 30/2011 návrh JUDr. L. J. o jeho pripustení do konania ako účastníka konania na strane žalovanej, resp. na priznanie mu procesného postavenia vedľajšieho účastníka zamietol. Súčasne ďalším výrokom odmietol jeho odvolanie podané proti rozsudku okresného súdu. Zamietnutie návrhu na jeho pristúpenie do konania odôvodnil tým, že ustanovenia § 92 ods. 1 a 4 O.s.p. upravujúce pristúpenie účastníka do konania a zámenu účastníkov konania, pre odvolacie konanie neplatia (§ 216 ods. 1 O.s.p.). Rozhodnutie o jeho nepripustení ako vedľajšieho účastníka do konania odôvodnil nesúhlasom hlavných účastníkov s jeho vstupom do konania a nepreukázaním jeho právneho záujmu na výsledku predmetného sporu („nebol účastníkom notárskej zápisnice“, ktorej neplatnosť a neúčinnosť je predmetom tohto konania). Výrok, ktorým odmietol odvolanie, odôvodnil tým, že odvolanie podala osoba, ktorá nie je účastníkom konania a teda, že bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal dovolanie JUDr. L. J.. Žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že nevyhovením jeho návrhu na pristúpenie do konania, resp. nepripustením jeho vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka a následným odmietnutím odvolania mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Poukázal na to, že súdy nesprávne posúdili predovšetkým otázku jeho právneho záujmu na výsledku tohto konania, keď žalobkyňa a žalovaný 1/ sa stali jeho dlžníkmi. Uvedenú vadu konania videl aj v absencii riadneho a preskúmateľného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu a v porušení zásady dvojinstančnosti konania. Podľa jeho názoru mal totiž o jeho návrhoch rozhodovať prvostupňový súd, aby mal možnosť podať proti jeho rozhodnutiu odvolanie. Napokon, vytýkal odvolaciemu súdu aj nesprávne právne posúdenie veci.

Žalobkyňa aj žalovaný 1/ žiadali dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané k tomu oprávnenou osobou (v prípade uznesenia, ktorým bolo odmietnuté odvolanie, pretože bolo podané niekým, kto k nemu nebol oprávnený, je oprávneným na podanie dovolania len osoba, ktorej odvolanie bolo odmietnuté), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným

prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V danej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Podmienky prípustnosti sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 239 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Ak súdne konanie trpí niektorou z vád vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľa, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký vadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdom konaní (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.) za účelom obhajenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie z dôvodu, že bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený, hoci zákonné podmienky pre takéto rozhodnutie splnené neboli.

V posudzovanej veci sa však o takýto prípad nejedná.

V podanom dovolaní dovolateľ tvrdil, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd nesprávne zamietol jeho návrh na pristúpenie do konania, že nesprávne zamietol jeho vstup do konania ako vedľajšieho účastníka a následne v rozpore so zákonom jeho odvolanie odmietol ako podané niekým, kto naň nie je oprávnený. Vytýkal mu tiež nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia a porušenie zásady dvojinštančnosti, keď podľa jeho názoru o jeho procesných návrhoch mal rozhodnúť okresný súd.

Podľa § 201 O.s.p. účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

V zmysle vyššie citovaného ustanovenia na podanie odvolania je oprávnený účastník konania, pričom účastníkmi sú žalobca a žalovaný alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje (§ 90 O.s.p.). V sporovom konaní okruh účastníkov konania určuje žalobca, čo znamená, že okrem neho je ním ten, koho žalobca v návrhu ako žalovaného označí. Súd môže pripustiť, aby po začatí konania do konania vstúpil ďalší účastník a to ako na strane žalobcu, tak aj na strane žalovanej (§ 92 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 216 ods. 1 O.s.p. však platí, že ustanovenie § 92 ods. 1 O.s.p. upravujúce pristúpenie účastníka do konania pre odvolacie konanie neplatí.

V posudzovanej veci sa JUDr. L. J. (ďalej len dovolateľ) domáhal návrhom vstupu do konania až po rozhodnutí okresného súdu vo veci samej (podanie doručil na okresný súd 27. decembra 2010). Tento procesný návrh bol teda urobený už v štádiu odvolacieho konania, v ktorom štádiu Občiansky súdny poriadok vylučuje použitie ustanovenia § 92 ods. 1 O.s.p. upravujúceho vstup ďalšieho účastníka do konania. Už samotná uvedená skutočnosť vylučuje možnosť tomuto procesnému návrhu vyhovieť. Dovolateľ neopodstatnene preto namieta, že odvolací súd jeho procesný návrh zamietol, hoci pre takýto postup neboli splnené zákonné podmienky. Keďže žalobkyňa v návrhu dovolateľa za účastníka neoznačila a súd jeho vstup do konania nepripustil, nemal v predmetnom konaní postavenie účastníka konania.

V zmysle citovaného ustanovenia § 201 O.s.p. odvolanie môže podať aj vedľajší účastník za splnenia tam uvedeného predpokladu s obmedzením, že jeho úkon nemôže odporovať úkonu účastníka, na strane ktorého vystupuje.

Podľa § 93 ods. 1 O.s.p. ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Podľa § 93 ods. 3 O.s.p. do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh.

Zákon umožňuje, aby sa v sporovom konaní zúčastnil na strane navrhovateľa alebo odporcu vedľajší účastník. Môže sa tak stať buď na výzvu účastníka konania alebo na podnet samotného vedľajšieho účastníka a to kedykoľvek od okamžiku začatia konania až do vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu. Zákon teda nevylučuje, že tretia osoba ako vedľajší účastník môže do konania vstúpiť aj pred odvolacím súdom. Súd sa zaoberá prípustnosťou vedľajšieho účasti len za predpokladu, že niektorí účastník namietne neprípustnosť takéhoto vstupu. Ak tretia osoba oznámenie o vstupe podá v čase po vydaní rozsudku súdu prvého stupňa (počas plynutia lehoty na podanie odvolania) rozhoduje o prípustnosti jej vstupu odvolací súd a nie súd prvého stupňa (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 234/2004 uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 63, ročník 2007).

V posudzovanej veci je z obsahu spisu nepochybné, že dovolateľ podal podnet na vstup do konania podľa § 93 ods. 3 O.s.p. po vyhlásení rozsudku prvostupňového súdu a že žalobkyňa a žalovaný 1/ namietali neprípustnosť jeho vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka. Súd preto správne pristúpil k rozhodnutiu o prípustnosti vedľajšieho účastníctva dovolateľa, pričom správne o prípustnosti rozhodol odvolací súd a nie súd prvého stupňa. Uvedený postup odvolacieho súdu bol teda v súlade so zákonom a ním odvolací súd neporušil žiadne procesné práva dovolateľa, t.j. ani zásadu dvojinštančnosti konania.

Pokiaľ ide o preukázanie právneho záujmu na strane dovolateľa na výsledku sporu, ako jedného zo zákonných predpokladov účasti dovolateľa v konaní v postavení vedľajšieho účastníka na žalovanej strane treba uviesť, že o právny záujem ide vtedy, ak rozhodnutím súdu vo veci môže byť dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka, jeho práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva.

V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že tu chýba hmotnoprávny základ záväzkového vzťahu medzi pôvodným veriteľom a žalobkyňou (žalovaným 1/) v zmysle § 533 OZ, z ktorého dovolateľ vyvodzuje postavenie veriteľa voči žalobkyni (žalovanému 1/), a to písomná dohoda uvedených účastníkov konania s pôvodným veriteľom, že splnia za dlžníka (žalovaného 2/) jeho peňažný záväzok. Za takúto dohodu nie je možné považovať jednostranné vyhlásenie žalobkyne uvedené v Notárskej zápisnici z 10. novembra 1997 podpísanej len účastníkmi konania. Výsledok tohto sporu nemôže mať preto žiaden vplyv na práva a povinnosti dovolateľa vo vzťahu k žalobkyni (žalovanému 1/), vyplývajúce z hmotného práva a to konkrétne z ustanovenia § 533 OZ. Záver odvolacieho súdu, podľa ktorého dovolateľ nepreukázal existenciu jeho právneho záujmu na výsledku sporu, nie je preto v zjavnom nesúlade s obsahom spisu. Dovolateľ nedôvodne preto namieta, že odvolací súd rozhodol o nepripustení jeho vedľajšieho účastníctva v konaní, hoci pre tento záver nebol splnený zákonný predpoklad. Z uvedeného vyplýva, že dovolateľ nedisponoval v predmetnom konaní ani postavením vedľajšieho účastníka.

Keďže právo podať odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa zákon priznáva účastníkovi konania a vedľajšiemu účastníkovi a dovolateľ takéto procesné postavenie v konaní nemal, bol osobou, ktorá na odvolanie nie je oprávnená. Odvolací súd rozhodol preto v súlade s ustanovením § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p., keď jeho odvolanie odmietol. Týmto

postupom neznemožnil dovolateľovi realizáciu žiadneho jeho procesného práva a teda neodňal mu možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok JUDr. L. J. odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.

V dovolacom konaní procesne úspešným účastníkom vzniklo právo na náhradu trov konania proti dovolateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože trovy žalobkyne, ktoré vznikli v súvislosti s vyjadrením jej zástupcu k dovolaniu, nepovažoval, vzhľadom na neprípustnosť dovolania, za potrebné na účelne bránenie práva a ostatní účastníci si trovy neuplatnili (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 25. januára 2012**

**JUDr. Ladislav G ó r á s z , v.r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová